

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetési csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hí-
radások a kiadóhoz intézendők.

A lap szállami részére s a nyílttárra
vonatkozó minden küldemények a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábos petitiór
5 kr. — Nagyobb és többzori hírdé-
tések jutányosan eszközöltetnek.

Bályeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyílttár garmond sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”

1886-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Egynegyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csi-
mezve, — legesélyesebben postautalvánnyal —
a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekin-
tetéből, — megelőzőbb beküldendők.

Kék László,

Horedth Danó,

kiadó s lapfajtadonos.

fel. aszerk.

A posta-takarékpénztár.

Egy új intézmény lép életbe néhány hét
mulva, mely a nyugati államokban már meg-
van honosítva, nálunk azonban a közönség
még vajmi kevés tájékozottsággal bír róla.

A posta-takarékpénztár, más szóval: a
kincstár mint takarékpénztár. A mikor vala-
ki pénzt akar elhelyezni s nem szándéka ta-
karékpénztárba vinni, hanem átadja az állam-
nak megőrzés és kamatozás végett. E célból
minden állami kezelés alatt levő postahivatal
egy külön osztállyal lesz ellátva, mely a ta-
karékpénztári teendőket foglalkozik. Elfogad
betét-összegeket s azokat gyümölcsözőleg keze-
li, vagy a betétek kívánságához képest a tör-
vényben megállapított kamatozó értékpapíro-
kat a betétek számlájára megveszi és azokat
letétképpen megőrzi, esetleg a már megvásárolt
értékpapírok eladását is minden díj nélkül
csekszli.

Ezen új intézmény igen gyakorlatinak
bizonyult mindenütt, a hol meghonosították,

s egyáltalán nincs okunk tartani, hogy a ma-
gyar nép jó érzéke is csakhamar fel ne ta-
lálja benne a czéljait és tömegesen fel ne
használja.

Ha valakinek fölösleges pénze van, még
az utolsó béres vagy csilléd is, már 50 kros
betét mellett is elhelyezheti a takarékpénztár-
ban. Nem kell egyebet tennie, mint a legközelebbi
kir. postahivatalnál könyvecskét váltani, s a
hányzor csak után rakni akar, mindig meg-
teheti. Sőt a ki az 50 kros sem tudja előterem-
teni, s mégis akar takarítani, vehet 5 krért a
postán egy takarékkártyát, a melyre addig
ragaszthat 5 kros postabélyeget, míg azok ér-
téke 50 kr. lesz, a mikor aztán a kártyák
könyvecskével cserélhetők fel. Ezáltal még a
szegényebb osztály is takaríthat s az ifjuság-
ban is a takarékpénztár szerepe fejlesztetni fog.

Ha betéte annyira felszaporodott, hogy
érte értékpapírt vásárolhat, a mely 4—5% ka-
matot hoz, az neki díj nélkül eszközöltetik,
s ugyancsak a postai takarékpénztárban meg-
is őriztetik. Ha egyik városból elkerül a má-
sikba nem kell betétét felmondania, mert az
intézmény országos léven, a berakást a másik
városban folytathatja, s ha esetleg a betétet
felvenni óhajtja, mindenütt az országban meg-
teheti, ha ismeretlen létére személyazonosá-
gát igazolja. Ezenfelül az állam vállal felelősé-
get a betétekért.

Ha az új intézménnyel, melynek életbe-
léptetése 1886. évi febr. 1-én, hó 1-ére van ter-
vezve, a meglevő takarékpénztárakat összeha-
sonlítjuk, úgy találjuk, hogy az állam által
felállított takarékpénztár már csak azért
sem konkurrálhat velük, mert míg az utóbbi
3% jövedelmet nyújt betétoinek, addig a ta-

karékpénztárak legkevesebb 4% -ot fizetnek,
s vannak intézetek, melyek, miután pénzüket
még ma is 8—10—12 százalékkal gyümölcsöz-
tethetik, a mi a mai válságos időkben elég
szomorú, a betétekért szívesen megadnak 5—6
százalékot is, azaz oly árt, minőt más mellet-
tük levő intézet mint hitelező követel.

A postai takarékpénztárak nagy előnye
azonban az állami garancia. Mert hiába, a
közönség bizalma egyes vidéki pénzintéze-
tek iránt igen megrendült, s azon körülmény,
bogy csak a lefolyt évben is fordultak elő
esetek, hogy ily intézetek fizetése képtelennek
váltak, a közönség óvatosabb részét arra fogja
ösztönözni, hogy vagyonát kevesebb kamatra
ugyan, de minden lehető biztosságot nyújtó
helyen helyezze el.

Ezeket találjuk czéljainknak elmondani,
s nem mulasztathatjuk el e helyütt nemcsak a va-
gyonos, de főleg a munkás osztályt a posta-
takarékpénztári intézményre általánosságban
figyelmeztetni.

Végül felhozzuk még, hogy febr. 1-én az
országban összesen 700 postatakarékpénztár
lesz felállítva, és pedig 1) a bpesti postaigaz-
gatósági kerületben 197. 2) a pozsonyiban 92,
3) a sopronban 64, 4) a kassaiban 90, 5) a
nagyváradban 62, 6) a temesváriban 72, a
nagy-szebeniben 62 és a zágrábiiban 61. Me-
gyénk, mint tudjuk, a budapesti postaigazga-
ság alá tartozik, s következő városok illetve
községeinkben állítatnak postatakarékpénztá-
rak, u. m. B.-Gyarmaton, Losoncban, Salgó-
tarjánban, Szécsényben, Füleken, Gácsan, Kék-
kőben, Penczen, Poltáron, Kis-töröknén, Ló-
nyabányán és Somosujfalun. A szirákai járás
egészén kimaradt a kombinációból.

TÁRCZA.

Angyalhívás

vagy

Egy öreg anyóka mennyel utazása.

— Igaz történet. —
(II. Folytatás.)

A lakosság szeszélyességai miatt kezdett reá
bosszankodni; mivel senki sem találkoztott már a fa-
luban, ki nyelve égető fullankját egyszer másszor meg
ne érezte volna. Ellenségei napról-napra szaporodván,
becsülete hanyatlott s ezzel együtt a családi ünnepe-
lyekre való meghívók is gyérültek.

Ezen mellőzés bántotta ugyan, de egyzersmind
új tápot szolgáltatott számára, hogy ellenségei ügye-
bajos dolgait annál buzgóbban elintézni iparkodjék.
Mert hiszen, nem azért vándorolt meg, hogy annyi böl-
csességet ne szerzett volna, mely az élet különféle vi-
harai között is biztos menedéket s oltalmat nyújtson
számára. — Nem azért, gyakorolta a jámborságot,
bogy annak kuforrásánál anyhulást megerősödést ne
találjon.

Csak az imént vette elő sárgarézkapocsos énekes-
könyvét, s asztal mellé helyezkedve látjuk őt benne
lapozgatni, de mennél tovább halad, annál inkább ko-
morodik arca, úgy látszik nem épen szája izszerint
valók lehetnek, a mik ott szemébe ötlenek. Igaz, hogy
a könyv nem is a kívánság helyen nyílt meg, mert
mindjárt az első bepillantásra ezeket olvasta: „A mér-
téktelenségéről”, — tovább fordít: „Földi jókkal helyes
élés”, ismét: „Magunk megismerése”, „Alázatosság”, —
„Jó lelkiismeret megtartása”.

Erre aztán fokozott bosszúsággal egyszerre vagy
harmincz lapot csap át s ime előtte ezen ének állott:

Ha felebarátod jó hírének s nevének
Ellensége levén, Örökre kisebbségének,
Érdemét utköled, Hibáit hirdeted,
Krisztusról magadat Miképen nevezheted?

Hogyha gyűlölsz valakit, Rosszul ítélsz felőle,
Hamis hírek által Másokat elvonasz tőle:
Hogyha fenéktőlésed Bűnt irigységgel,
Szomorított, mit ér az Kereszténységgeddel?

Most ez sem neki való, halad tovább, s látja
„Az igazmondás és egyenességtől” feliratot, és som
kell, — következik: „Szélsőség és békenézetés”, —
tovább: „Jó példaadás”. Ekkor haragja tetőpontra há-
gott, a könyvet erősen becsapva így fakadt ki:

„No, már a családi ereklje is ellenségeim sorába
lépett, ez is üldözi vén fejemet!”

De boríték lapja azon pillanatban visszacsapó-
dott, úgy hogy a könyv ismét csak nyitva állott, s
Hegedűs Borbála akarva nem akarva belepillantott, s
ime a ború oszlik, — a szem visszanyeri fényét, az
arczon sátni öröm sugarai hullámszerűen! Vajjon mit
olvashatott? Semmi egyebet, mint hallottai bucsúztató
alkalmával tanult s a könyv tiszta lapjára már rég
sajátkezűleg leírt jeles mondatokat.

Idő jegyzetük azokból a következők:

Éken korona a vénység, a jámborság és istenföle-
lem útján található.

Az igaz virágzik mint a pálmafa, megnő mint
Libanon cedrusa.

Az igazak istentűnk udvaraiban fognak virágozni.
Még vénseggükben is gyümölcsöznek, kővérek és szőlők
lesznek.

Ellenségeimen legelhet szemem, gonosz támadói
mon mulathat fülem.

Öreg anyókánkat azonban csak az utolsó mon-
dat érdeklő ez köztűtte le egészen figyelmét, el-elgon-
dolkozva fölőtte azon erő elhatározással teszi félre

könyvét: hogy ha fülel eddig miattak gonosz táma-
dón s nemcsak szemé de nyelve is legelt azokon, —
esután azért sem hagy magán kifogni, mert az, még
is csak csúf dolog őt „Pálkás Borcsának” hívni!

Hanem hát egyszer nagyot fordul a sora kereké-
s vele együtt tisztes Hegedűs Borbálának élete is más
irányt vesz.

Egy októberi éjszakán, midőn Hegedűs Borbála
bosszúterveit forralva nyughelyén a kakas szótátát is
híven megolvasta s meggyőződék, hogy az egész világ
igazán forduló pontjához jutott, tehát ideje lenne neki
is más oldalra fordulva szende álomba merülnie; s szán-
dékát, véghez viendő, megégyezzen utána nyul a buty-
kosnak. A mint éppen a bucsu-kortyot huzzza az ablak
alatt ismert melódiaja eme szótát hangzik fel: „Im
eljöttem érte drága lélek. — Angyal szárnyamon a
menybe vislek; — Testetűl, lelketűl. — Mindenem
szényestűl!”

Szive nagyot dobban, itt az Ur küldöttje, itt a
bucu óra, mennie kell!

Zsuzsólányom! kelj fel . . . gyujts világot itt
vannak értem az angyalok! Zsuzsólányom! felkén-
dezve ide oda futkos, jobbra balra kapkod a sötétség-
ben, majd a szoba közepén álló ócska anyjába botlik;
míg végre sikerült neki gyertyát gyújtani, midőn a
türelmetlen angyal ismét rázeng: „Ó ne soká mulass
jámbor lélek! — Elkészűnk az égbe, attól félek; —
Szent kapus türelme — Megszakad végtére!”

Már ennek a fele sem volt tréfa, a szegény Jo-
ány anyja nyakába borulva keservesen sir. Ezen Bor-
bála lágy szíve is megezik s mindketten sírnak, mint
a zápor.

(Folyt. és vége köv.)

Kétszáz év előtt.

Budavár visszavételének kétszázados évfordulati napja az évi szeptember hó 2-án virad reánk.

Nagy jelentőségű esemény volt ez az egész kereszténységre, de különösen hazánkra, mert a győzelem nyomán szorították ki őseink a törököt 150 éves uralom után végpusztulás elé jutott országból, nem kicsinyelhető segítségével az osztrákoknak a más keresztény népeknek és fejedelmeknek.

A mai nemzedék alig képes elképzelni azon sa nyarúságot, melyben ezen időben Magyarország népe élt, különösen azon vármegyék népe, melyek a török uralta részeket határolták, mert a mit meghagytak a portyázó török csapatok, megtizedelték azt a gyűlöletes német és magyar zsoldoshadak.

Nógrádmegye levéltára s a korbeli jegyzőkönyvei szomorú napokról emlékeznek. A megye központja Gács volt, mert a megye alsó felét a török uralta, itt és Losoncson egy ízben Korponán tartották a megye gyűléseket, de itt tartotta azt nem ritkán, Pest, Gömör és Hevesmegye is.

Az alispán az idő szerint Dobay János négy szolgabíróval, esküdtekkel vitte a közigazgatást és a törvénykezést, mely alig állott egyébből, mint az adók bevételeiből, tiltakozásokból s a hatalmaskodók megbüntetéséből.

A főjegyző, akkor bites jegyző, az idő szerint Kajali Pál sajátkezűleg megírva a gyűlési jegyzőkönyveket, protestációkat és representációkat, az utóbbiakat magához vette s ment hol egyedül, hol egy két mellé adott társal, a nádorhoz Eszterházyhoz Kis-Mártonba, Pozsonyba, Nagyszombatba, a főispánhoz II. gróf Forgách Ádámmal Galgócra, ki huzamosabban ott lakott majd a német generalisokhoz Kassára, Eperjesre a megye kérelmeinek, jogos követeléseinek, könyörgéseinek érvényt szerzendő. Sokat járt kelt, reá ért, mert az írni való kevés volt, egy egész év jegyzőkönyve s iratcsomója nem ér fel mennyiségre nézve a mai nap egy heti munkájával, családi gondok sem hátráltatták, mert csak a későbbi években ír Galgócra az alispán, hogy adjon el Gácsot, megjelölt boraiból egy két hordóval, mivel pénzre van szüksége, ünnepélyesen akarván megülni lakadalmát.

A mérhetlen bajok közepette 1664-ben már feltűnt a remény csillaga, biztosra vették Budavár visszavételét a török iga megtörését; a jegyzőkönyvek, levelek erről, mint biztosan bekövetkező dologról beszélnek, nem csoda tehát, ha végerős feszítéssel igyekeznek a szükséges áldozatokat meghozni.

A király, I. Lipót és a palatinos levelére nagy lelkesedéssel elrendelték 1664. évi június 22-én Korponán tartott egyetemes közgyűlésükön (generalis congregatio) a megye rendei hivatkozva a régibb hazai törvényekre és a hazafüli köteleességre és köteles hűségre a megyebeli nemesség felkelését és törvények szigorával sújtva mindazokat, kik ezen határozatnak nem engedelmességeknek s megbízva az alispánt, úgy is mint a megye kapitányát a határozat körlehetlen végrehajtásával.

Nyomban megválasztották a felkelő nemesség kapitányának Dobay János alispánt, vezérül Barátosky Ferencz substitutus alispánt, rendes zászlótartókat Juhász István és Korponai János, a kisebb zászlók vezérül Darvas Mihály és Bano Ferencz nemes urakat, őrmester Bene András nemes urat, megszabták díjazásukat és pedig régi szokás alapján a kapitányt 60, a vezért 30 ft, a rendes zászlótartókat 24, a kisebb zászlóvivőket és az őrmestert 10—10 ftban.

Majd ugyanazon 1664. év december havának 29-én tartott egyetemes közgyűlésen elhatározták, hogy felírják a palatinusnak, hogy a magyar katonaság, nevezetesen Barkóczy Ferencz, felelőmagyarországi vicegeneralis emberei szerint a székcsényiek által Losoncra elhajtott 300 lovat adassa vissza vagy kárpótolta, mert különben a losoncai nemesség a személyes felkelés köteleességének nem tehet eleget.

Ugyanezen alkalommal név és számszerint jegyzőkönyvbe vették a felkelő nemességet: és pedig: Pelargus György szolgabíró összeírása alapján:

A királyi fides a hűtlenségi per alatt levő Balassa divényi és ahhoz tartozó jószágai a várakban folytonosan 15 lovas és 10 gyalogot köteles tartani. A főispán, gróf Forgách Ádám, 2 lovas és 5 gyalogost. Az alispán Dobay János személyesen, harmadmagával Ráday Gáspár személyesen harmadmagával s azon kijelentéssel, hogy ha mint Pestmegye alispánja, isten jóvoltából, a törökök kiűzése folytán tisztességben eljárhat s ott felkelhet, köteleességét ott teljesítheti Nógrádmegye minden ellenzése nélkül.

Balyovszky Ferencz Hevesmegye alispánja, hasonlóan Idősb Gyürky István küld maga helyett két lovas, fiatal Ferenczet magájával.

Gyürky Gáspár maga helyett fűt Gyürky Istvánt küldi másodmagával.

Szilassy András Hevesmegye substitutus alispánja másodmagával, de ha Heves felkel, oda csatlakozhatik.

Darvas János másodmagával Madács János Hontban kel fel. Horváth András személyesen másodmagával, Báthly László, Szilassy Mihály, Kántor Pál személyesen, Drv. Kántor Györgyné ad 1 lovas, Dóvaly Judit hajadon 1—1 lovas; Király Mátyás 2 lovas, Korompay János, Holecz Mihály, Repcsky Samu, Dóvaly István, ifj. Gedej Ferencz 1—1 lovas, Rosnay János maga helyett 1 lovas, Kandó János személyesen, Sas András személyesen másodmagával, Szigyártó István személyesen másodmagával, szalai Szabó Mihály, Gellén András, Huszár Gáspár személyesen, id. Dóvaly István Losoncz város bírja 1 lovas, Ambrus másként Nyerges András személyesen, Czomor másként Mészáros Márton, Czomor János, Czomor István 1—1 lovas, Horváth Ferencz személyesen, Diósy Mihály 1, Bene Miklós 2 gyalogot, Bene András személyesen másodmagával, Fekete György özvegye 1 lovas, Hedry András személyesen, előbb özvegy Jeszenszky most Literati Márton özvegye Kékkőn 1 lovas, Marsovszky Imre, Dienes Mihály, Mészáros Márton, Zadvay György, Zadvay Miklós, Bika István, Árvay Mátyás, Sárközy András, Sárközy Márton, Huszár János Mészáros György, Piotka András, Szűcs György, Kopcsányi István, Szabó Simon, Kőrösy Urbán, Rákóczy Ferencz, Szanda György, Rákóczy István, Bobor Mihály, Varga György, Bobor Tamás, Tarcsandy István, Kántor András Szabó másként Czaban András, Gor István, Szigyártó István, Nándori István, Vajda György Vajda András, Szegedy István személyesen, Kulifaj Ferencz és Mihály 1—1 lovas, Bende János, Kalmár Tamás és István, Faragó István, Tornay Mátyás személyesen, Márkus István fivéreivel 1 lovas, Komáromy Tamás és Ferencz Péter személyesen.

II. Michalek Miklós szolgabíró összeírása alapján:

A Rákóczy család fiskális kézen lévő birtokainak inspektora Michalek Miklós 1 lovas, a Kohary család birtokai után 6 gyalogot, az esztergomi káptalan? (úres hely) a Berény család 4 gyalogot, Bossányi Miklós, Némethy Pál, Fassy Mihály 1—1 lovas, Vataj János személyesen harmadmagával, Ebosky Menyhértnek semmit, Czorgály Ferencz özvegye 2 lovas, Kanizsay Zsigmond Árvai 1 lovas, Csomiczky Gáspár személyesen, Batta Pál személyesen másodmagával, Gyöngyösi István személyesen, Bertoti István 1 lovas, Lévai Borbély György 1 lovas, Sárkány Györgyné előbbi férje János után 1 lovas, Ebtörő Márton személyesen, Runyai Nagy Márton személyesen másodmagával, Balogh Mihály személyesen, Ujlaky Ferencz 1 lovas, Subicz György, Fekete István, László István személyesen, Ettre Miklós személyesen másodmagával, Szapanos János 1 lovas, Barsy János, Valkay György, Szép István, Baghy János másként Kis Berta személyesen, Molnár Tamás örökösai, Suttay István, Sipos János 1—1 lovas, Jánosy János ifj. másodmagával, Szűcs János, Légrádi Mátyás személyesen, Oláh János 1 lovas, székcsényi Szabó János, Gothard György, Huszár Mátyás, Nagy András személyesen, a Poltáron időző nemesek ötön személyesen jelenjenek meg, Kovács Pál és András Daróczi, Gombkötő másként Herepessy György, Gómor Győri János, Butya Péter, Oláh Ferencz, Csizmadia Lőrincz, Bakai Márton, Lozy Pál személyesen, Batik János másodmagával, Fejérpataky László személyesen másodmagával, Moosáry György személyesen másodmagával, Moosáry Balás másodmagával, Báthly Gábor, Jeney György személyesen, Sövényházi István özvegye 1 lovas.

III. Kántor Pál szolgabíró összeírása alapján:

A hercegprímás itteni birtokai után ad 6 gyalogost, a váci püspök 4 et, a Balassa család 12, Barátnagy Ferencz személyesen harmadmagával, Horváth Ferencz személyesen, Tihanyi István, Zeley János, Szilassy István, Disznósy Gáspár, Teressy Mihály, Thüs István, Sárközy János, Tarcsandy János, Kis György, Erdély Pál, Varga Benedek, Bika András személyesen, Bárdy Albert és Mészáros Ferencz, nincsenek a felkelés idejéről értesítve, Aytics Horváth Péter személyesen.

IV. Batta Pál szolgabíró összeírása alapján:

Gécsy Miklós, István, Pál, Albert, András, ifj. Pál Mihály, Nagy István, Kereszthury János, Kanyó Benedek, István János, Mátyás, Gróf Mátyás, Perze Mihály, Balás Mátyás, Ferencz, Benedek személyesen, Balás Mihály személyesen másodmagával, Vere György és Bálint személyesen, Csikány Miklós másodmagával, Dósa Pál, Mátyás és Ferencz, Székcsényi László és Miklós, Kanyó Balás, Agárdy András személyesen, Szűcs István személyesen másodmagával, Harmos András ifj. személyesen másodmagával, Harmos Pál személyesen másodmagával, Ungy Benedek, János, Péter és Mátyás, Fejér Péter és Mátyás, Vassari Szabó György, Komlányi Nemák István, Baranya Ferencz személyesen, Pelargus György személyesen másodmagával, Baghy János személyesen, Doroghy István özvegye, Demekovits János, Nadkay Ferencz özvegye 1—1 lovas, az

Eszterház család bujaki birtokai után 4 gyalogot köteles kiállítani.

Ezek szerint 250 lovas és 50 gyalog volt kirendelve Budavár visszavételére és a pogány török legyőzésére Nógrádmegyéből. Az akkori időkben és viszonyok mellett igen tekintélyes szám.

Biztak is a legkedvezőbb eredményben, minek erős tanúsága, hogy 1686. évi augusztus hó 14-én tehát két héttel Budavár visszavétele előtt, „mintán a legjobb remény kecségető” őket, hogy Budavára, Magyarország királyainak volt székhelye visza fog laltatni, „a táborozó hadvezérek és tábornokok meg tiszteltetésére követekül kirendeltettek, nemzeti alispán (Dobay János) úr és a megyei bites jegyző (Kajali Pál) több másokkal, kiket maguk mellé vehettek, nevezet szerint pedig Korponay János (nékülözhetlen férfi lehetett!) kiknek egyenkint napdíjúl 4 német forint rendeltetik kifizettetelni.

Ez szerint résztvettek a harcban és az ünnepélyességekben is, a táborban, hol Forgách II. Ádám főispán ő felsége személyes megbízásából időzött.

Az ünnepély rendező bizottság megkeresésére a megye bizottsága a tervezett kiállítás céljaira átnyújtotta Forgách Ádám főispánnak a megye termében kifüggesztett arcképét s a levéltárban megőrzött vonatkozó leveleket és adatokat, remélni lehet, hogy egyes családok birtokában talán egyéb emlékek is vannak, ha egyebütt nem, talán Gácsot, Losonczot, mert bizony a lefolyt 200 év megritkítja az akkor szerepelt törzsgyökerező családok sorait, mint a közlőttekből látjuk alig felel meg még a megye területén, a többi elköltözött, kihalt, hogy ujaknak adjon helyet, kiknek neve ha nem is mindig, de szívük lelkük ep oly hazafüli érzelmekkel telt, mint milyeuról az ősről fennmaradt emlékeink tanuszkodnak.

Harmos Gábor.

Az alispáni jelentésből

(a decz. 17-ki közgyűlésből.)

(Folytatás.)

A kebelbeli árvassék úgy forgalma ha el nem is érte hivatalomát, de megközelíti azt, teendőit az egyes előadók munkaképességéhez mérten igyekezett teljesíteni s mind a mellett a folyton szaporodó igényeknek meg nem felelhetett s így szükségesnek tartanám. ha a mélyen tisztelt közgyűlés Ónagyméltósága a belügyminister által jóvá nem hagyott s külön tárgyalandó azon határozatát, melyszerint egy ültöki állomás a tartalék alap terhére töltsék be, megújítani kegyeskednék, mert azon nézetben vagyok hogy nem jól gazdálkodunk akkor ha tisztviselőinktől az alapos munkásság feltételét vonjuk meg, nem különösen az árvák oly fontos és anyagi érdekeit érintő ügyek kezelése körül. Az egyes hivatalok segéd és kezelő személyzetére ezuttal ki sem terjesztetem, mert a meglévő hiányokat sokkal nagyobbaknak tartom sem hogy azt kívánhatnám mikép a mélyen tisztelt közgyűlés csakis az én talán elfoglaltnak látszó, imformatus alapján már ezen alkalomból hozza meg határozatait, csö-lom csak az hogy a helyzetet meg ismertetve kérem amilyen tisztelt közgyűlést mikép mint azt külön előterjesztésemben kérem a helyzet felől magát kiküldendő bizottsága által tájékoztatni s azt a szükséges nek látszó intézkedések javaslatba hozatalára utasítani kegyeskedjék. Ugyan ezen bizottsághoz lesz nézetem szerint utasítandó Belügyminister úr Ónagyméltóságának azon leirata is melyben hívja fel a itt el kell ismernem, mikép a jelenlegi területi beosztás mellett s két járási orvossal ki megélhetése szempontjából saját ügyködésére is utalva van, a kellő ellenőrzés nem gyakorolható.

Ép jelenben áll ország gyűlései tárgyalás közben úgy a törvényhatóságok mint községek rendezéséről szóló törvény, melyek lehet hogy részben fognak segíteni, a jelenlegi törvény egyes hiányain, de köz igazgatásunk bajain nem fognak segíteni, ha azok végrehajtására nem bírnak elegendő képzetű s biztosított léte végrehajtó közegekkel.

Az előadottak igazolása indokából van szoromsám az egyes hivatalokhoz november hó elsejéig beérkezett ügy darabok számát a mélyen tisztelt közgyűlés tudomására hozni:

Alispáni: 13497, árvassékhoz érkezett 12289, tisztügyekhez 2984, számvédelemhez 6220, pénztárhoz 9559, főorvoshoz 938, gyarmati szolgabíróhoz 3973, nógrádihoz 4047, székcsényihez 3693, losoncihoz 4893, gácsihoz 3313, szirákihoz 3427, fülkeihez 4982, felső járás orvosához 299, az alsó járásához 368. Hogy ezen nagymérvű terheléssel szemben mily eredményt volt képes a megfeszített munkásság kifejteni arról az Ónagyméltósága főispán úr által megtartott vagy megtartandó számonkérő szék van hivatva illetékesen nyilatkozni.

A szám adatokat nem tekintem feltétlenül döntőnek a munka anyag mérlegelésénél, de csak bizonyos határig, mert akár mielő csekély munkát is igényeljen valamely ügydarab, mégis csak meghatározott számban lesz az meghatározott időben elintéztető. Járási tisztviselők legtöbb idejét a kihágási ügyek, melyek egyszerre a tárgyaló bíró, s a tollvezetőt is lekötik, veszik igénybe. Az összes I. fokú kihágási bíraknál 1755 kihágási ügy érkezett be, ebből jogerőre emelkedett I. fokú ítélet 516, II. fokú 30, s III. fokú elbírált 4. Ezek által 428 pénzbüntetéssel, 99 pénzbüntetés és szabadságvesztéssel büntetett, a pénzbüntetés összege tesz 3874 forint 26 krajt, az elzárási napok száma 1131.

Erdészeti kihágási ügyek kiválság csak a lozsonca és gácsi járásba fordultak elő elsőben 309, másodikban 270.

Járási szolgabírák által közkegyi előjárásági tagok ellen megeltott fegyelmi vizsgálat részben közgyűlési, részben alispáni intézkedések, részben saját jogkörökből folyólag 72 esetben ejtetett meg, azok alapján 31 esetben hozott dorgálást s 29 esetben pénzbüntetést kirovó határozat.

A megyei gazdasági egyeslet közgyűlése.

A megyei gazdasági egyeslet közgyűlése decz hó 28-án tartott meg, nem épen nagy érdeklődés mellett. Pedig a tárgyak fontossága, az előterjesztett tárgyak sokoldalúsága és érdekessége megérdemelte volna, hogy legalább a közel vidék tömegesebben vegyen részt a közgyűlésen. Könnyen összirtuk azok neveit, akik jelen voltak, s ezek a következők, névszerint: Fridcsky Lajos, Madách Károly, Hanzély László, Roményfy József, Harmos Gábor, Laszkáry Gyula, Simko Frigyes, Illés Ödön, Gazdik Lajos, Baintner Otto, Új hely Boldizsár, Domján Pál, Garam Jenő, Hottovinszky Károly, Köhn Armin Simli József, Br. Buttler Ervin, Veres Ernő, (herencsényi) Gúnya János, Grósz Jakab, Úrgó Elek, valamint Baranyai István az országos gazdasági egyeslet másodtitkára. A jelen voltak összes száma az előző Scitovszky Jánossal és Fáy Árpád titkárral együtt 25 vagyis, a tagok számának mintegy huszadrésze.

A közgyűlés maga alig vett igénybe fél órát, mivel a tárgyak, a közgyűlést közvetlen megelőző választmányi ülésen behatóan leforgattak, s így a közgyűlésnek nem maradt egyéb teendője, mint a választmány javaslatait sanctionálni.

Figyelmet keltett az évi jelentés, mely az évi számszerű és eredményes működésnek ké képét tárja fel, s melyből mindenki azon meggyőződést merithette, hogy a Scitovszky János úr által vezetett egyeslet mily sokoldalú hasznos működést fejtett ki elhagyott gazdasági helyzetükben. Különösen ki kell emelnünk azt, hogy az egyeslet által B. Gyarmaton kezelt 9000 □ ölt (vagyis 1200 öltével számítva 7-5 magyar hold s illetve 5 kat hold és 1000 □ ölt terjedelmű) szőlős kert és alj valósgos mintateleppé varázsvoltatott át, melyen a gyümölcsfacsémétök, gabonamok, és egyéb ültetvények sok és különféle faja volt a mult nyáron szemlélhető. Ezen minta gazdasági telep érdemes felügyelője Simko Frigyes b. gyarmati ev. lelkész úr méltán megérdemelte a jegyzőkönyvi dícséretet, melyet a közgyűlés az élenzée hangjai mellett megszavazott. Az egyes körök működése sem volt meddő. A nógrádi körben Tolmácsen ez idén sikertűt okverseny volt családjutalmazással egybekötve, Szécsényben méncsikó kiállítás, B. Gyarmaton lóvásár stb.

A jelentés azon részéből, melyszerint az egyesletnek ez időszert 30 alapító, 223 rendes, 134 évdíjas tagja van s 83 közkegy irtó alá a tagságot, Harmos Gábor szólalt fel és kérte a közgyűlést, miszerint a választmány utján tagokat gyűjtőn, mert a 474 tag Nógrádmegye területi nagyságához és lakosai számához mértén bizony csekély.

As indítvány elfogadtatott.

A budget tárgyalásánál Laszkáry Gyula úr szólalt fel az 1950 forint hátralek miatt és javaslatba hozta, hogy a ki évi tagsági díját az egy éven belül ki nem fizette, az késedelmi kamatok fizetésére szorítsassék.

A költségvetés szerint bővítésként 3714, kiadás-ként 3804 forint előirányoztatott.

Mintthogy pedig az előirányozati összegben ez évben is nagyobbrendű államségélyre történik számítás, fel fog kértetni gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ónagyméltósága, hogy az államségély kieszakölése iránt határoz támogatását érvényesítse a földm. miniszteriumnál.

Igen fontos körlevelet intézett Zalamegye gazdasági egyeslete, mely a gazdasági válság megelőztetésére végezt fel az országgyűléshez és különféle orvosságok ajárl a bajok megelőztetésére céljából, így kelet felől a védvámok fellállítását, a műbor gyártás elleni intézkedéseket, a regale eltörlését, a só árának leszállítását, a biztosítások államosítását stb. Ezen körlevél

a közgyűlés által pártoltatott s annak megfelelő felirat terjesztetik fel az országgyűléshez.

A közgyűlés d. u. majd egy óráig tartott, s befejeztével az itt maradt egyesleti tagok szivesen látott vendégei voltak Scitovszky János alelnök úrnak, kinok egyetűl köszönhető, hogy a megyei gazdasági egyeslet alig néhány év alatt már ennyire is megismosodott és biztos felvirágzásnak néz előbe.

Tanügy.

Válasz Tomesko Nándor úrnak!

Ön e lapok 51 számában közzetett védekezésében kimenthetlen dolgokat menthetőknek igyekszik feltüntetni; a mi azonban csak részben sikerült, és pedig azonnal cikkke legelején, ahol naiv mosolylyal „az előgültetlen tanítókról” szól. De engedelmével, itt is tévedett, mert jobban az igazság mellett maradt volna, ha tanítók helyett egyesleti tagokról szolt volna.

Menthette továbbá magát a nagy közönség azon része előtt, mely a tanítók egyesleti működését ellenséges szemmel nézve, azt teljesen haszontalan idővesztetésnek tekinti és mindig szivesebben veszi, ha a tanítók gyűlésekre nem mennek, mint hogy menjenek.

De mindezek mellett az az alkalommal körelnőki eljárását egyesleti tagársainak még azon része előtt sem mentheti, a mely legtávolabb áll mindenfőle „Nihil inspirációktól”; sőt még azon letartóztatott, s ozikkében is említett 13 helyesen 12 tag legnagyobb része előtt sem. Mi az igazság mellett maradvá, s kerülve minden ferdítést és kibuvót, minden egyes érvelését halomra dűnhetnénk; de a már mondottaknál fogva ezt fölöslegesen tekintvén, csak az állami népiszkola tantestületére vonatkozó részre akarunk némi megjegyzéssel élni. Eltekintve attól, hogy e szegény állami iskola és annak tantestülete sokak elfogultsága és rossz akarata előtt igen jó és szokott célzátba, a melyet ön szives, mint bolmi tüntető elemet szerepeltetni: kijelentjük, hogy ez ügyben nem miot állami isk. tanító testülete léptünk fel.

Mint ilyen, tisztelve felettes hatóságainkat hivatalos kötelességeink körében, és a mennyire töltünk telik, még a humanismus és a közjó terén, igen is, vezet bennünket együttes, egy értelmű működés: de itt sem tüntetőleg. Ezentul a hivatali érdek közönség megszűnik és mindegyikünk saját tetteinek ura. Ha így egyénileg, névszerint és mint egyesleti tagokat méltóztatott volna bennünket, mint azon merényletnek sorozatának elkövetőit a közönség itőlő foruma elő állítani: ezt egyenkint elfogadtuk volna. Sőt bevalljuk, hogy mint az egyeslet és kör tagjai s egy része mint egyesleti tisztviselők, akkor, a midőn azon — csak gyengén körül írva — indokolatlan és szemérmével sem menthető 2-ik meghívása tudomásunkra jutott, erkölcsi kötelességünknek tartottuk, ezen eljárása szemben tüntetőn fellépni, és e fellépésünket, jól tudja, egy kartársunk sem helytelenítette, de igen sokan helyeselték.

Kötelességnek tartottuk pedig megővni az alapszabályokon nyugvó, törvényből és minisiteri rendeletok alapján feljogosított autonóm egyesleti működést a sörelmes idegen befolyástól, és ezzel kapcsolatban az egyesleti élet tekintélye nevében megővni a körelnők önállóságát.

Ha ön t. körelnők úr az első gyűlés határidejének visszavonását, vagy elhalasztását akként indokolta volna, amint ezt a f. hó 21-én k. körúrvényében tette, meg lehet győződve, és erre mindegyikünk becsület szavunkat adjuk, esze ágában sem lett volna egyikünknek sem az ön elnőki intézkedésébe beleavatkozni; de jogunk sem. Holott ugy, a hogy tette, azal szemben éppen a jogérzet vezetett bennünket.

Befejezzük az ön befejező pontjával, a melynek első részeit tökéletesen helyeseljük; sőt elismerjük azt is, hogy nem éppen collegialisan jártunk el egészen bezárólag a bizalmatlanság szavazásáig. De collegialisan járt-e el t. körelnők úr, midőn a gyűlést betöltő parancsot véve, fölöslegesen tartotta, az eddig gyakorolt szokás szerint, a helybeli kartársakat az ily kényes kérdésben, azonnal rövid bizalmas eszmecserere összehívni? Tudjuk mi azt, hogy az isk. igazgatói kötelességek első helyet foglalnak el; de nincs kizárva az, hogy ezeket a körelnőki kötelességekkel némileg össze ne lehetne egyeztetni. Csakhogy a jelen esetben az igazgató bekötötte a körelnők szeméit.

De végül még eszébe juttatjuk t. körelnők úrnak ott az értekezleti terem négy fala közt tizenegy képriselt tagársunk jelenlétében lefolyt kedélyes jelenetet, a hol nem annyira békülékeny, mintinkább — kimélve mondva — mily provokáló hangon nyilvánult az egyik részről az aprehenzio; minek következtében aztán történt, ami történt.

Ezek után kijelentjük, hogy e tárgyan részünk ről minden további polemikát beszüntettünk nyilvánlunk.*)

a b. gyarmati állami iskola tanító testülete.

*)Ugyan e tárgyan Vágner István urtól, a kőr jegyzőjétől is vetődött válszt, melyben V. I. kijelentti, hogy ő a decz. 2-ki közgyűlést egy nov. 26-án tartott értekezlet alapján megbízás folytán hitla össze Szécsénybe, s erre annál inkább közzetette volt, midőn Tomesko N. úr a konferentián és írásokat ledobta és az elnökségről lemondott.

Szerk.

A polgári iskolai tanítók fegyelmi ügyében hozott határozat kétségkívül érdekelni fogja a közönséget, azért is azt, egész terjedelmében közöljük:

„Nógrádmegye közizgazgatási bizottságának fegyelmi választmányja B. Gyarmaton, 1885. évi deczember hó 17-én tartott ülésében, a Benzenleitner Leontin, Kapossey István és Komjáthy Jenő b. gyarmati polgári iskolai tanítók ellen az 1118 és 1119. sz. közizgazgatási bizottsági határozat s a 33698 számú vallás és közoktatásügyi minisiteri leirat alapján keltett fegyelmi ügyben a megtartott vizsgálat, a királyi ügyész vádja s a két utóbbi vádlottnak erre adott védelmi nyilatkozata a végre a királyi ügyésznek szóbeli előterjesztése folytán következő határozatot hozott:

Benzenleitner Leontin ellen, közbejött elhalálozása folytán; a további eljárás beszüntetettik.

Kapossey István ellen a folyamatba tett büntügyi eljárás folytán a további eljárás e helyütt felfüggesztetik, az ügyiratok ezen határozat jogerőre emelkedése után a kir. ügyészséghez áttétetni rendeltetnek.

Ellenben Komjáthy Jenő botrányos s a b. gyarmati polgári iskola érdekeivel meg nem egyeztethető magaviselet, s felsőbbbsége iránt tanusított konok engedetlenség fegyelmi vétségeiben vétkezésnek mondatik ki, s büntetésül az eljárást szabályozó vallás és közoktatásügyi minisiter 1872 szeptember 2-án kelt rendelete 4. §-ának b) pontja értelmében, 1000 forintot tevő egész fizetésének 10 százaléka vagyis 100 forint pénzbürségnek 15 nap s különbbeni végrehajtás terhe mellett megfizetésében a megye pénztárába, a megyei kőzkórház javára elmarasztaltatik, egyszersemind kimondatik, hogy a fenforgó körülmények állását tarthatatlanná tették, s az iskola érdeke B. Gyarmatról leendő elhelyezését feltétlenül követeli, mely irányban kellő lépések megtétele céljából e határozat a közizgazgatási bizottság csak beterveztetik.

Indokok: Kapossey István ellen a kir. ügyésznek hivatalosan tett előterjesztése szerint, a tárgyalás alatt lévő ügyből kifolyólag büntügyi eljárás tétetvén folyamatba, annak befejeztéig e választmány magát a további eljárásra illetékesnek nem tarthatta, s a vizsgálati iratok felhasználhatás végett a kir. ügyészséghez átteendők voltak.

Komjáthy Jenő ellenében azonban érdemleges határozat volt hozható, miután a kir. ügyész által előterjesztettek szerint a folyamatba tett büntügyi eljárás őt nem érintő s annak tárgya és iránya az ellenében érvényesített fegyelmi vétségekkel sem tárgyi, sem okbeli összefüggésben nincsenek.

Az ekként hozott érdemleges határozatban őt a botrányos s az iskola érdekeit sértő s azzal meg nem egyeztethető magaviselet s a felsőbbbség iránt tanusított makacs engedetlenség fegyelmi vétségeiben vétkezésnek kelle kimondani, mert a vizsgálat folyamán kétségbe vonhatatlannul kitént, hogy a tanulók részvétele mellett megtartott iskolai majálison, tanítói állásáról megfellekedve, tanítványainak jó példa adás helyett, rossz példát adva, magát illetlenül s lovagiatlanul viselte s botrányt keltett, de különben is az oly szomorú következményű s a város lakóinak erkölcsi érzületét felháborító s a szülőknek a polgári iskola iránti bizalmát megsekkentő ügyben tanusított egész magatartása ellenkezik azon szerénységgel, mely a népiszkolai tanítóknak egyik állásából kifolyó ismérve, mert szükség-tlenül a történetek irányítóján, szemben az iskola igazgatójával magát irányadónul tolt fel, s a vizsgálat erős gyanut kelt, hogy ő sok esetben az értelmi szerző szerepét játszva s ennek betelörsésül a kir. ügyész vádjára adott védelmi nyilatkozatában, önhietségének, tapintatlan fellépésének minden tekintetét mellőző megrészségének oly nyílt bizonyítékait adta, melyek a tanítói pályára való hivatottságát kétségessé teszik.

Ugyancsak be lőn igazolva, s általa is beismerve, hogy a városi iskolaszékkel s annak elnökével szemben makacs és kihívó engedetlenséget tanusított, melyet nem enyhít azon védelme, hogy ő a vizsgálat eszköz-lésére nem tartotta jogosultnak az iskolaszéket, mert eltekintve attól, hogy az iskolaszéknek kétségtelen joga és kötelessége az iskola ügyében felmerült bajok iránt magát az illetők meghallgatásával is tájékozni s kisebb bajokat az alapon orvosolni, vádlott magát az iskolaszék és annak elnöke fölé nem helyezheti s intézkedéseinek törvényes voltát megítélni sem nem jogosult, sem nem illetékes, s az ő felfogásától egy, a törvény alapján szervezett testület intézkedéseit függővé nem teheti.

Ezek alapján figyelembe véve, hogy fegyelmileg még büntetve nem volt, s hogy a javulás kizártnak nem tekinthető, ellenében a másodfokú büntetés volt alkalmazandó, s a pénzbürség a fegyelmi bürségpénzekről szóló megyei szabályrendelet alapján a kőzkórházi alap javára volt utalandó, tekintve azonban, hogy vádlott a Benzenleitner Leontin öngyilkos halálával végződött ügyben tanusított magatartása a közönség nagymérvű ellenszenvét vonta maga után, tekintve,

hogy ő a megyei tanfelügyelőnek fia, s hogy ezen körülmény hozzá járult az ő elbizakodottságának fokozásához tanító társával szemben tanúsított megfelelően magatartásához, hogy az iskolaszéket, annak elnökét, s védelmében a tisztében eljáró kir. ügyészt is illetlen sőt sértő módon érintette, állása e helyütt tarthatatlanná vált, minek folytán azonban a szükséges lépések megtétele a közigazg. bizottságot illetvén, e célból a határozat hozzá terjesztendő volt.

Ezen határozat érdekelteknek kikézbcsitendő.
Kelt mint fent.

Harmos Gábor,
Eljegyző, elnök.

Gr. Gyurky Ábrahám,
Főispán, elnök.

Irodalom.

Eredeti regény- és elbeszélő irodalmunk körül nagyobb érdemeket nem szerzett magának vállalat, mint a „Gonduló” szépirodalmi hetilap, mely öt negyed évi fennállása alatt a magyar regények és elbeszélések egész tárházát nyitotta meg a művelt olvasó közönség előtt. Előttünk fekvő 9-14. számaiban három eredeti regény folytatódik: egy történelmi Abonyi Lajos-tól („Az utolsó kurucvilág”), egy pszichológiai Beniczky Bajza Lenke-től („A vár hatalma”), és egy társadalmi Vörösmarty Arnold-tól („Cairicakry. Bertalan úr és méltósága”). Ezekon kívül Belot Adolphe-nak egy fillette érdekfeszítő regénye („A kigyó”) jelen meg benne. Rendkívül gooddall apollja e kiváló szépirodalmi heti lap a kisebb elbeszélő műfajokat: a novellákat élénkítet, rajzot sat. is. A kisebb elbeszélések válogatott sorából kiemeljük a lap főmunkatársának, Tolnai Lajosnak „Mikor sütyüljen a főrj” életképet, melyben az újabb magyar elbeszélésnek az úttörője a jellemekből merített kitűnő humorral rajzolja a léha férjet és a hűtlen feleséget. Nem kisebb élvezettel olvastuk „A házasság szerzés” és „A mi atyánk” című humoros és satirikus dolgozatait — Meglepetést szerzett olvasóinknak János Lirai költőnk Eendrődi Sándor egy satírájával prózában („A vértanu”), melyben melyre hatoló gúnyal lepleli le egy Kosuth Lajos természetesen faként szereplő egyén életét. — Mikszáth Kálmán folytatja kedves rajzait „A képviselőház karzatáról”. — Margittay Dező „A látogatás” be-szélykajában finom és elevenességgel megragadó előadással rajzol aiv és humoros képet a szerdülő leányvilágból. — Dr. Szik-lay János elbeszélése („A postás kisasszony regénye”) megható tárgya és realizmusai színesítői által kell ügyelmeit. — Andor-kat bájos jellemből rajzolnak képviselik Sikor Margit („A villám”) és Ferenczy Jolánta („Bágyas Terka”) — A lírai költők közül Benedek Aladár Longfellow egy szép költeményének fordításával, Reviczky Gyula egy erős hangulatú világbanatos dallal szerepel; Inczédy László a szenvedély hangján szólal, a fiatalabb nemzedéket pedig annak egyik legkiválóbb tagja Psalgyi Lajos képviseli bölcselmi hangú költeményével, melyhez méltán sorakozik Szomory Károly csinos szerelmi elegiája. — Rendkívül gazdag és válogatott tartalma által a „Gonduló” a művelt olvasóközönség kedves lapjává lett. Ajánljuk a kitűnő vállalatot, mely olvasás tekintetében is egyedül áll (előfizetési ára negyedévenként 1 frt 50 kr. különben most, mert újszerű az előfizetési legalakalmassá-ban csökkenthető. A kiadó mindenkinek ingyen és bérmentve szol-gál mutatónyomtatással, ki e végett levelező lapon a „Gonduló” kiadó-hivatalához (Budapest, Dob-utca, 14. szám) fordul.

H i r e k.

Esküvő. Pényes főúri esküvő ment végbe decz. 29-én a gácsi róm. kath. templomban. Ugyanis e nap-on kelt egybe Rosty Flóris ca. kir. kamarás és kö-vetleégi tanácsos, Forgách Ilona grófnővel, néhai ghy-mei és gácsi gr. Forgách Antal és öz. gr. Forgách Antalné szül. Ederer Florine kedves leányával. Az es-kuvón gr. Gyurky Á. főispán úr is jelen volt.

Eljegyzés. A karácsonyi szent ünnepek alatt mind-nyájunkat kedvesen érintő eljegyzés ment végbe B. Gyarmaton. Ugyanis Dr. Hermann Károly megyei ki-tűnő aljegyzőnk és tudományosan képzett fiatal bará-tunk eljegyezte Szerényi Margit kisasszonyt, Szerényi Gábor derek központi főszolgabírónk szelleműs, sze-retetreméltó kedves és bájos leányát; ugyancsak decz. 25-én ment végbe Szilassy Kálmán rétsági albiró úr eljegyzése Koczaurók Eugénia kisasszonnyal, öz. Ko-czaurók Károlyné mivel és kecses leányával. — Pró-nay Mihály hontmegyei várnagy és t. szolgabíró elje-gyezte Jakobey Anna úrhölgyet B. Gyarmatról. Boldo-g-ságot kívánunk a jegyeseknek.

Karácsonyfa. Lapunk múlt számát ép a karácsonyi ünnepek miatt már csúszottól könnytelenek lővén lo-zárni, több érdekes társadalmi mozzanattól csak ezut-tal értesíthetjük t. olvasóinkat. Így a megyeháza ki-termében karácsony előestéjén az évben is alkalmunk volt a nemcs fölszólás gyakorlásának legzsebb pél-dáját szemléltetni. Ugyanis szeretőre tisztelt alispánunk Seitzovszky János úr és neje szül. Szitányi Eugénia urnő, midőn saját gyermekeiket a karácsonyfa öröme-ben részesítették, ugyanakkor a szegény gyermekekről is megemlékeztek, számra tizenöt teljesen vagyonta-lan szülő és gondnok leány gyermekét látván el tel-jes ruházattal, élelmiszerek, sőt játékokkal is. Leir-hatlan az a ragyogó öröm, mi a hatalmas karácsonyfa körül soruló szegény gyermekek szemeiben kifejezés-re talált, midőn az úri gyermekekkel együtt üdvöndözhet-tek a kiadó Jézus, a szeretet vallása istengyermekeinek eljövételén, s mert nem az őra szó, de a tett az, ami valóban vonz: így plántálni a gyermekek szívébe az emberszeretet, mindenek felett méltó a módos szülő-khöz. A megajándékozott szegény gyermekek uavében Reményi Károly ügyvéd mondott hálás köszönetet.

A b. gyarmati dalgylet elhatározta, hogy febr. hó elején és utolsó farsang napján, tehát összesen két dalostélyt rendez, melyre a családok és egyesek fi-gyelmét aláírási ívekkel fogja felhívni. Ugyancsak el-határozottat, hogy jan. 9-én a Zichy féle vendéglő nagytermében a pártoló tagok tisztelőitőre ingyenes es-tély rendezések.

A női dalkör B. Gyarmaton Karácsony napján a róm. kath. templomban, Silvestor estéjén pedig az evan-gelikus templomban, egyházi énekeket énekelőlegyen szép és megható pontifirozással.

Vig ezred. A Losoncson székelő 25 ik gyalogez-red tisztikara a hosszú farsang alatt összesen 7 mu-latságot rendez, műkedvelői előadásokkal összekötve. Ugyanis jan. 6-én, 23-án, febr. 6-án és 20-án, márcz.

6-án lesz műkedvelői előadás és táncz, jan. 16-án bo-hóc estély kizárólag férfiak számára és márcz 9-én jelműz estély. A meghívók németnyelven küldettek szét, ami körülmény mindenütt nagy visszajelzést szűt, már azért is, mert Losonc városának polgársága, mely a tisztikart mindenféle figyelemben részesíti, megérde-melre volna viszont azon ügyemet, hogy magyar nyelvű meghívóval hívassék meg ezen mulatságokra.

Névgyarmatosítás. Valles Lipót b. gyarmati lakó-Vári ra gyarmatosította nevét.

Az első m. ált. biztosító társulat fennállásának 27-ik évéből lépett E társulat, mely Deák Ferencz Br. Eötvös József s több nagy hazánkba közremű-ködése folytán létesült, sokszor beigazolta jótékony és áldásos működését. Ez új évben is melegen ajánljuk e társulatot hívassék meg ezen mulatságokra.

Messa András megyebizottsági tag urat a a kör-tői közszabánya tulajdonosát nagy és súlyos csapás érte, mennyiben fiatal hajadon leánya, Olga, élete virágában decz. hó 29-én elszenderült. Áldás emlékére!

A losonczyi áll. gymn. segély egylete jan. 30-án tartja tárgyesor-játékokkal összekötött táncmulatságát. A tárgyesorjatektra szóló sorsjegyek szerkesztőségünkél is kaphatók 20 kr. árával.

Polák István kinek közzi plebániái adminisztrá-torra lett kineveztetéséről már tettünk említést, a mult hét elején hagyta itt városunkat, őszinte sajnálatára mindazoknak, kiknek alkalmá nyílt e bitbuzgó segéd-lelkész és iskolabarátot, öt évi sikerdős ittműködése alatt közlelebből megismerui. A biborok hercegné-pr-más öeminentiája is éppen az ő kiváló érdemeinél fogva méltatá kinevezésével a nagyontisztelendő urat arra, hogy lelki gondozására bizza a közzi teljesen el-hanyagolt plebániát, melynek eddigi lelkészét, a ta-pasztalt hanyagvágók miatt, ugyanakkor hivatalától felfüggesztették. Az elítávozott káplán urat, aki „Nem-zeti iskolánk” ötvenéves tő.tetésének megirása által irodalmi tekintetben is maradandó nyomokat hagyott maga után hátra, mindnyájunk őszinte jókívánata ki-sérje új állomására.

A balassa-gyarmati ügyvédi kamara deczember 29-én Kövy Tivadar elnöklete alatt rendkívüli köz-gyűlést tartott, melyben a közörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat 54. §-nak a bírói függetlenséget sértő intézkedése ellen indokolt felirat felterjesztését hatá-rozta el az igazságügyminiszter, továbbá az ország-gyűlés mindkét házához. A közgyűlésen Hedervary An-tal kamarai helyettes elnök is megjelent Ipolyságról.

Szirákon a rom kath. iskola javára jan. 10-én zártkörli táncmulatság rendeztetik.

A megyei közkórház létesítése ügyében működő küldöttség közlelebb felhívást intézett a megye nagyobb birtokosaihoz, pénz intézetekhez és gyártulajdonosok-hoz ágyalapításra kérve fel őket, egy ágyalapítvány 1000 forinttal alapítván meg a megye intézködő végzésében. A felhívásnak már is eredményét látjuk, amonnyiben a b. gyarmati lakarekpénztár igazgatósága egy ágy alapítványra, az előbbiről egybegyűlt 1000 frtot felajánlotta s egy második ágy-alapítvány létei-tését is kiáltásba helyezte. Petentes, poteater águn!

Újévi gratulációk. A megye alispánjánál a me-gyei központi tisztikar összes személyzete Harmos G. főjegyző úr vezetésével mellett gratulált a ez alkalommal Harmos Gábor tolmácsolta azon őszinte meleg érzel-meket, melyeket a tisztikar a derék alispán irányában érez. Az alispán megköszönte a megemlékezést meg-előgedését fejezte ki a tisztikar működése felett, s buz-dította arra, hogy Nógrádmegye közügyeért továbbra is oly kitartó és buzgó munkásságot fejtson ki, mint eddig kifejtett. Ezután testületileg üdvözlöztetett Har-mos Gábor főjegyző úr és az árvassók tagjai által Pajor István árvassóki elnök úr.

Halálozás. Zolnay Imre ezimzotca apát és espo-res plébános, kinek család emlékei B. Gyarmathoz su-zódnak, e napokban hunyt el Dorosmán 63 éves ko-rában. Nyugodjék békében!

83 magas kitüntetés császárok, királyoktól, tudományos társulatoktól, 400 tábori kórházak s betegápoló intézetektől s több mint egy millió elismerőirat minden társadalmi körök-ből — ezek a valódi tanúbizonyságok, a melyeket a Hoff János-féle ma-látagyógytápszernek, a Hoff János-féle malátá-kivonat, a malátá-csokoládé, malátá-mellékcsokorok, s a koncentrált malátá-kivonat 38 évi tiszti fennállásuk óta elérték. A császárok királyok és fe-jedelemek magasrangos szavai megerősítik azon elnyit, melyben az egészségügyi tudomány a Hoff János-féle malátákészítményt ré-szesítették. Oly nagy mértékben, mint a Hoff János-féle malátá-gyógytápszernek, még egy gyógytápszer sem vette el a győzelmi bábort olyaannyira, miszerint ezen malátá-gyógytápszernek feltá-lója a legtöbb európai fejedelem udvari szállítójává lett. Ő fe-lé a dán király így szól: Örömmel tapasztaltam a Hoff-féle ma-látá-kivonat gyógyhatását, egy saját magamon, mint családomból tagjainál. Ő felele a szász király: a királyné anyjának igen jó tea. Ő felele a román király: a feltaláló tisztelőre méltó a te-kintélyes állása. — malátá kivonat gyógytápszerének kitűnő hí-reve. — Távirat: Ő felele a walesi hercegné udvarmesterei hi-vatala Sandringham: két tucat palack Hoff János-féle malátá kivonatot a walesi hercegné részére, a legelső vonattal Wewerton állomásra. — Schavem ittam jobb csokoládét, mint a Hoff János-féle malátá-csokoládét. Velkonsti hercegnő, Róma. — Én is ta-pasztaltam az ön kitűnő malátákészítményeinek erősítő hatását. Schönauich Karolina hercegnő. Exen Italt (malátákivonat egész-ségi sör) makacs köhögési inger ellen használtam a csodákat mű-volt, mintán sógorom szintén ily köhögésben szenved kérek egy tucat palackkal. Gróf Erdődy Gyula Vas-Vörösvár, 1885. febr. 13. — Tapasztaltam az ön malátákivonatának kitűnő gyógyhatá-sát. Gróf Róbert, Páris. — A Hoff János által 1847-ben feltalált malátá készítmények valódi töneményeknek bizonyultak a gyó-gyászat terén, s villám gyorsan elterjedtek, mert ma már 27 000 rak-tár létezik belőle a világ minden részében. Főraktár Ma-gyarország egészére Budapest, Dóboz-utca 7. a főpostárai szemben.

Feloldó szerkesztő:

Horváth Danó.

1000 darab tölgyfa

szarufa és gerendának való van eladó Márczal községében Gyarmattól egy órányira. Bővebb tudósítást lehet kapni Szabó Lászlótól, mint tulajdonostól, Várgodén Gömörmegyében.

Nyomatott a kiadó tulajdonos Kék Lászlónál B. Gyarmaton, 1886.

37 év alatt több mint száz ezer gyógy-eredmény következtében 83 szor di-jasztatott.

As 1847. évben feltalált malátákészítmények a gyógyászati-ban valószínűs töneményeknek bizonyultak s világgyorsan terjesz-tettek, mert most, 1885. az születnek 37 évi fennállása óta, 27000 rak-tárban, a világ minden országában kerültek. Hoff János, a szerencsés feltaláló (Berlinben, Neue Wilhelmstr. 1. és Bécében L. Bräunerstrasse 8.) e szerek segítségével több mint 100,000 beteg embert gyógyított ki, s az orvosokat mind maga részére nyerte (házi orvosok, gyógyászati társulatok, egészségügyi kiállítások) melyek közbenjöttével ő most 61 kitüntetésben része-sült (a 61-iket 1884-ben nyerte Nizzában az egészségügyi kiál-lításán, ezüst érem.) Ehhez járulnak a legtöbb európai orvosiakódok udv. szállítói diplomái. — „Érzem az ön malátá kivonatának ki-tűnő gyógyhatását. Róbert gróf Párisban.” A kelemen a bor hamfájában, amit valami gyógytápszerrel van sző, az orvosok a Hoff János (Berlinben) malátákivonatát rendelik. A francia fő-ügynök Flórencában így ír: „Az ön Hoff János-féle malátákivonata igen jól ízlik, mi azt igen szeretjük inni, s utána rendkívül jól érezzük magunkat. Poudje Jenő, francia főügynök. — Párisból Gyomorbajom csaknem már megfelfalasztott. Szerencsére a. Gue-s-sont orvosra akadtam, ki nekem az ön malátákivonatát ajánlotta. Ezen italnak köszönhetem egészségem helyreállítását. Chartrain, pénztárnok, Montmartre-ut 69 sz. — Wittge őrnagy. A-szbergi porosz katonai kórházak biztosának hivatalos jelentése. Hi-vatalosan bizonyítom, hogy én a különféle porosz katonai kór-házakban egy igen tápláló és erősítő italt találtam, s ez a Hoff János-féle malátákivonat egészségi sör. Különösen tűfásban szen-védőknek igen jótékony hatással volt. A betegnek nem tudtak szű-ni, nem tudtak mozogni, sokszor elaludtak. E sörnek egy heti használata után szellemi tehetőség és testi erő ismét visszatérték stb. — Ő felele György, Görögország királya, a malátá gyógy-szernek feltalálójának s gyárosának. Hoff János urnak, sem kitűnő gyógytápszernek elismeréséül megköltö az udv. szállítói diplomát.

Orvosi nyilatkozatok Hoff János malátákészí-ményei felől.

A Hoff János-féle malátagyártmányok, kiválólag a malátá-kivonat egészségi sör, a malátá-csokoládé és a malátá-mellékcsokor-kák Kletinsky tanár úr vegytan-laboratoriumában meglet-tek vizsgálva. E vizálatnál oly részec találtak, melyek az emésztési szervek satnyaságánál, a végbél egyenysülését, altesti köröngés rendellenességénél, valamint mell bajoknál, elaványodás-nál és szellemi hajlamnál, lecsendesítő, tápláló és erősítő tulaj-donoknál fogva nagy és kívánt eredménnyel használhatók.

Dr. Granichstetter,

cs. k. városi főorvos Bécsben.

Jegyzet: Minden a malátákivonatokról szóló hirdetések csak utánzatok, mire a betegnek vigyázni kell. — A valódi az jele: hogy a Hoff János-féle malátákészítmények a védj-gyzei, a fel-találó arcképével s aláírásával ellátva vannak.

3 frton alul semmiesem kúldetik. Az első, valódi nyak-öldő Hoff János-féle malátá mellékcsokorok képpépirban vannak. Vételénél határozottan figyelmeztet kell kézni.

A gyógyszerek leírását használati utasítással s a betegek név-sorát, kik mellbetegségekből, testi gyengeségekéből s aranyer-s bajokból kigyógyítottak, mindenki ingyen kapja.

Árak: a valódi Hoff János-féle malátá-kivonat egészségi sör: Egy palack 60 kr. II palack 6 frt. III palack 15 frt. SS palack 30 frt. II palackon felül Budapestre bérmentve hához szállítatik. Fél kilo malátá-csokoládé I. 3 frt 40 kr., II. 1 frt 60 kr., III. 1 frt (Nagyobb vételnél árengedmény.) Malátá-csokorok egy zacskó 60 kr. Malátá-kivonat egy üveges 1 frt 12 kr., kisebb 70 kr. Gyermek táplálata-lisz 1 frt. Egy malátá ür-dő 80 és 50 kr.

Hoff János,

Nők-raktára Magyarország részére:

Budapest, Zoltáros utca 7. szám,

(a főposta áttelénében.)

Kapható: Török József gyógyszerárban Király-utca 12. sz.

DIETRICH & GOTTHLIG
magy. kir. udvari szállító Budapest.

TEA & COFFEE

nagyban és kicenyben (alapított 1866-ban.)

Központi iroda és szállítási üzlet: IV. vár-utca 18. sz.

A n. é. közönség tudomására hozzák, hogy legújabb küsvetlan behozatalnak idei termékén tén é-rum-mak, China, India és Japancából már beérkezett és megrendelések szental csakis az új küldeményekből eszközöltsék.

Polyton dús válasszték készlet angol tén edényekben és ténsüteményekben, francia cognac fino Champagna, eredeti francia és hollandi likörök, suchard csokoládé, eredeti borsosz sóval és só nélkül, braziliai rumokban stb. stb.

25- Bészletes árjegyzékek mindenbórá ingyen és bérmentve. Bármily csekély megrendelések is pon-tosan és gondosan eszközöltsék.